

## ТАҚРИЗИ МУҚАРРИЗИ РАСМӢ

ба диссертатсияи Наимзода Қудратулло Қаҳор дар мавзуи «Шавкати Бухорой ва мақоми ӯ дар адабиёти форс-тоҷик» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.01.00 – Адабиётшиносӣ (10.01.01 - Адабиёти тоҷик. Равобити адабӣ). - Бохтар, 2025. - 372 саҳифа.

Адабиёти оламшумили форсӣ-тоҷикӣ суҳанварони зиёдеро парварда, ки ҳар яке аз онҳо дар ғанӣ гардонидани ғанҷинаи тамаддуни башарӣ саҳми бориз доранд. Дар радифи нобиғагони адаби форсии тоҷикӣ, чун устод Рӯдакиву Ҳаким Фирдавсӣ, Буалӣ Синову Умари Хайём, Шайх Саъдиву Хоҷа Ҳофиз, Шайх Камолу Мирзо Бедил ва садҳо бузургони дигар шоирону нависандагоне ба ин забони шево осор офаридаанд, ки мутаассифона, ба тавре ки шоиста аст, шинохта нашудаанд. Яке аз ин гуна шоирони закитабӣ соҳибхунари Шавкати Бухороист, ки дар таҳаввул ва тарвиҷи жанри ғазал нақши намоён дорад, вале ҷунонки шоиста аст, омӯхта нашуда ва саҳми ӯ дар тақомули адаби форсӣ-тоҷикӣ таъин нагардидааст. Аз ҳамин ҷиҳат ба ҳайси рисолаи докторӣ баргузида шудани мавзуи «Шавкати Бухорой ва мақоми ӯ дар адабиёти форс-тоҷик» аз тарафи устои Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав Наимзода Қудратулло Қаҳор айнӣ муддао ва хеле актуалӣ мебошад. Қобили зикр аст, ки дар диссертатсия бори аввал дар адабиётшиносии тоҷик ҳаёт ва эҷодиёти яке аз намояндагони бузурги сабки ҳиндӣ – Шавкати Бухорой ба таври монографӣ мавриди таҳқиқи омӯзиш қарор гирифта, мақоми ӯ дар адаби форсӣ-тоҷикӣ таъин гардидааст. Диссертатсия дар асоси сарчашмаҳои зиёди адабию таърихӣ навишта шуда, дар таълифи кор муаллиф беш аз 100 таъкираю баёз ва ҷунгу таърихнома ва осори адибони асримиёнагиро истифода бурдааст. Наимзода Қ.Қ. дар асоси усули таърихӣ-қиеъии омӯзиши осори адабӣ ба таҳқиқи масоили мавриди назар пардохта, ба дастовардҳои донишмандони хориҷию ватанӣ таъия кардааст. Наимзода Қудратулло бо камоли диққат, нуктасанҷона ва дар асоси далелу мадракҳои ғӯё рӯзгору осор ва ҳунари шоирӣ Шавкати Бухороиро баррасӣ намуда, натиҷаи дилхоҳ ба даст овардааст. Азбаски муроди муаллифи диссертатсия таҳқиқи ҳамаҷонибаи шарҳи ҳол, хусусиятҳои ғоявию бадеии ашъор ва таъини мақоми Шавкати Бухорой дар адаби форсӣ-тоҷикӣ, кор ба ҳамин мақсад ба бобҳо ва матлабҳо тақсим шуда, ки ҳеҷ як паҳлуи мавзуи мавриди таҳқиқ дар қанор намондааст. Дарвоқеъ, ҳамин тарзи таҳқиқ дар солҳои охир дар ҳоваршиносии ҷаҳон ва адабиётшиносии Эрон низ

мавқеъ дорад, зеро он бехтарин роҳи дарёфти ҳақиқати зиндагиномаву осори суҳанварон ва матлаби эшон мебошад. Диссертатсияи Қ.Қ. Наимзода ба таҳқиқи масоиле ихтисос дорад, ки актуалӣ ва ҷавобгӯ ба талаботи замон буда, ба ихтисоси 10.01.00 – Адабиётшиносӣ (10.01.01 - Адабиёти тоҷик. Равобити адабӣ) камилан **мувофиқат менамояд.**

Шавкати Бухорӣ дар таърихи адабиёти форсӣ-тоҷикӣ шоири гумном набуд. Номи ӯ дар аксари тазкира ва дигар сарчашмаҳои адабию таърихӣ, ки доир ба шоирони асри XVII маълумот додаанд, зикр шудааст ва аз аҳли илму адаби гузашта ва муосир, мисли Ҳермон Эте, Эдуард Браун, Шиблии Нуъмонӣ, Садриддин Айнӣ, Ян Рибка, Забехуллоҳи Сафо, Иржи Бечка, Мирзо Аҳмадов, А. Алимардонов, Ҷ. Додалишоев, А. Ҷонфидо, Сирусӣ Шамисо, Хадича Раият, Муҳаммад Ғуломризоӣ Хусайнпури Муродӣ, Ҳамид Дехнабӣ, Турғон Шафак, Зайнал Ризоев, З. Ғаффорова, Д. Раҳматова, М. Урунова ва чанде дигар доир ба рӯзгору осори ӯ таҳқиқот анҷом додаанд. Аммо ӯ мисли Сайфи Фарғонӣ (XIII) ва Киромӣ Бухорӣ (XVII) то таҳқиқоти арзишманди шодравон Ансор Афсахов ва Садри Саъдиев шоири ношинохта буд. Унвонҷӯ баъд аз таъини илмии мубрамияти мавзӯ дараҷаи омӯзиши мавзӯро дар адабиётшиносии Эрон, Аврупо, Ҳинду Покистон, Туркия, шарқшиносии рус ва адабиётшиносии Ёзбекистон Тоҷикистон баррасӣ намуда, бо далелҳои илмӣ собит менамояд, ки «бо вучуди таълифи таҳқиқоту мақолоти зиёду мухталиф роҷеъ ба осору аҳволи Шавкати Бухорӣ то ба имрӯз пажӯҳиши алоҳидае дар масъалаи ҳаёт ва фаъолияти эҷодии шоир рӯйи қор наомадааст» (автореф, 14). Воқеан, Шавкати Бухорӣ яке аз шоирони номвари сабки ҳиндист ва ба ҳунари шоирӣ ӯ ҳам суҳанварон ва ҳам муҳаққиқон баҳои баланд додаанд, аммо то ба ҳол шеваи нигоришу тарзи баёни намоёндагони сабки ҳиндӣ, аз ҷумла Шавкат, ҷунонки шоиста аст, таҳқиқ нашуда, худ ин аз **аҳамият ва мубрамии мавзӯи мавриди таҳқиқ гувоҳӣ медиҳад.**

Хидмати арзандаи Қ.Қ. Наимзода дар он аст, ки барои бори аввал аҳволу осор, мавзӯву муҳтаво, сохтору сабк, восиҷаҳои баёну тасвир ва таъсирпазирию таъсиргузориҳои ғазалиёти Шавкати Бухориро дар заминаи тамоми маълумоте, ки имрӯз дастрас аст ва нусхаҳои мавҷудаи девони шоир дар китобхонаҳои дунё ҳамаатарафа ва нуктасанҷона таҳқиқ намудааст ва ба натиҷаҳои илмии тоза расидааст. Ягон чизе, ки ба аҳволу осор, сохтору сабк ва афкори ин шоир иртибот дошта бошад, аз назари ӯ дур намондааст ва муҳаққиқ ҳама ро фаро гирифтааст. Вай тасаллути қомил бар маводи илмию адабӣ дорад, бино бар ин, бо дили пур ва боварии қомил андеша меронад ва натиҷагирӣ мекунад.

Ҳадафи муаллифи диссертатсия таҳқиқи илмӣ шарҳи ҳолу мероси адабии Шавкати Бухорой, сохтору сабк, востаҳои баёну тасвир ва баррасии хусусиятҳои мундариҷавию ғоявӣ ва бадеии ғазалиёти ӯ мебошад. Бо ин мақсад муаллиф вазифаҳое назди худ мегузорад, ки ӯро ба таҳқиқи амиқи мавзӯ хидоят мекунад. Воқеан, то ҳунари шоирӣ ғазалсароёни намоёндагонӣ бузурги сабки ҳиндӣ, чун Шавкати Бухорой таъин нагарданд, дар бораи ривочи ғазалсароии адабиёти форсӣ-тоҷикӣ ба таври қатъӣ суҳан гуфтаи ғайримумкин аст.

**Навгони илмӣ диссертатсия** дар он зоҳир мегардад, ки бори нахуст дар адабиётшиносии тоҷик масъалаи рӯзгор ва махсусияти осори Шавкати Бухорой ба таври монографӣ таҳқиқ шуда, дар асоси таҳлилу муқобалаи ахбори сарчашмаҳои адабӣ таърихӣ ва осори шоир раванди зиндагӣ ва мақоми ӯ дар адабиёти форсӣ-тоҷикӣ муайян шудааст, махсусияти жанрии осори манзум, сабку услуб ва бадеияти ашъори Шавкат ба далоили илмӣ ва шавоҳиди шеърӣ собит шудааст. Муаллифи рисола ба мадрак ва далелҳои илмӣ собит мекунад, ки Шавкати Бухорой соҳиби сабки хос буда, дар такомули адабиёти форсӣ, алалхусус дар рушди жанри ғазал, сахми бузург дорад ва ин аз муҳимтарин навгониҳои рисола ба ҳисоб меравад.

Наимзода Қудратулло дар асоси концепсияи илмӣ ва асарҳои назариявии донишмандони ватанӣ хориҷӣ шарҳи ҳол ва хусусиятҳои бадеӣ ороҳои ҳунари Шавкати Бухороиро дар эҷоди ғазал таҳқиқ намуда, ки натиҷаҳои таҳқиқи ӯ **бозғаймоданд**. Гузашта аз ин, дар диссертатсия баррасии поэтикаи ғазалиёти шоир, далелу назарсанҷӣ, баҳс бо донишмандони варзида дар мавриди анвои ғазалҳои шоир ва ҳулосабарории мантиқӣ ба назар мерасад. Ҳаҷми маводи таҳқиқ, интишорот дар мавзӯи диссертатсия, коркарди натоиҷи таҳқиқ ва асосҳои назариявӣ методологии кор барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илми филология **мувофиқат мекунад**.

**Аҳамияти назариявии таҳқиқ** дар он зоҳир мегардад, ки маводи диссертатсия ва натиҷаҳои таҳқиқро ҳангоми омӯзиши ашъори суҳанварони сабки ҳиндӣ, навиштани китобҳои дарсӣ ва дастурҳои методӣ доир ба таърихи адабиёти форсӣ-тоҷикӣ, семинару курсҳои ихтисос доир ба тасвирҳои шоиронаву образҳои шеърӣ дар адабиёти классикии форсӣ-тоҷикӣ барои донишҷӯён, магистрон ва доираи васеи хонандагон истифода бурдан мумкин аст.

Наимзода Қудратулло доир ба мавзӯи диссертатсия 1 монография ва 28 мақолаи илмӣ ба нашр расонида, ки аз ин номгӯй 20 мақола дар феҳристи маҷаллаҳои шомилбудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 8 мақола дар маҷмуаҳои гуногуни илмӣ чоп гардидаанд.

**Маводи нашргардида**, ки дар бахши “Нашри таълифоти илмӣ дар мавзуи диссертатсия” оварда шудааст, масъалаҳои асосӣ, хулосаи таҳқиқ дар фаслу бобҳо ва мухтавои асосии диссертатсияро инъикос менамоянд.

Аз ин дидгоҳ, **саҳми шахсии довталаби** дараҷаи илмӣ дар раванди пажӯҳиши мавзӯ дар он зоҳир мешавад, ки ҷараёни зиндагӣ ва осори адабии Шавкати Бухороиро аз нуктаи назари илмӣ таҳқиқ намуда, мавзӯву мухтаво, вижагиҳои сабкӣ, сохтор, тарзи баён ва нақши шоирро дар таҳаввули адабиёти форсӣ-тоҷикӣ илман сабит намудааст.

Диссертатсияи тақризшаванда аз муқаддима, панҷ боб, бисту шаш фасл, нӯҳ зерфасл, хулоса ва феҳристи адабиёт иборат буда, дар маҷмӯъ 372 сафҳаи ҷопи компютери фаро мегирад. Унвони бобу фаслҳо ва зерфаслҳо бозгӯӣ чигунагии сифати илмӣ рисолаанд. Нақшаи кор ҷунун таҳрезӣ шуда, ки ҳеҷ як масъалаи марбут ба мавзӯи таҳқиқ аз назар дур намондааст. Сохтори диссертатсия ба хусусият ва характери масъалаҳои мавриди таҳқиқ мувофиқат мекунад. Дар муқаддима, панҷ боб ва хулоса масъалаҳои назариявӣ амалии рӯзгору осор, вижагиҳои жанрии девони шоир, таснифоти мавзӯи ашъор, махсусияти сабки шеърӣ шоир ва нақши воситаҳои тасвири бадеӣ дар ашъори Шавкати Бухорой баррасӣ шудаанд. Дар муқаддимаи диссертатсия ҳама унсурҳои, ки тибқи муқаррароти ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин бахш овардани онҳо зарур аст, мушоҳида мегардад ва муназзам баён ёфтаанд. Довталаби дараҷаи илмӣ дар назди худ ҳадафу вазоифи мушаххас гузошта, нуктаҳои асосиро ба ҳимоя пешниҳод намудааст, ки дар адабиётшиносии тоҷик ва дар самти шинохти мақоми Шавкати Бухорой дар адабиёти форсӣ-тоҷикӣ дорои аҳамияти илмӣ мебошанд.

Дар муқаддима аҳамияти мавзӯи интиҳобшуда ва дараҷаи омӯзиши он асоснок карда шуда, мақсад ва вазифаи таҳқиқ, нағзҳои илмӣ он, асосҳои назарӣ ва методологии таҳқиқ мушаххас ҷида ёфтааст. Аҳамияти таҳқиқ аз он иборат аст, ки аввалан, он нахустин рисола дар боби мақоми Шавкати Бухорой дар адабиёти форсии тоҷикӣ, ки ҳамаи паҳлуҳои масъаларо фаро мегирад. Сониян, муаллифи рисола саъй намудааст, то сабки хоси Шавкати Бухороиро дар адаби форсӣ ва нақши ӯро дар таҳаввули тақомули ғазал собит намояд.

**Боби якум** рисола «Шавкати Бухорой ва вазъи замони зиндагии ӯ» унвон дошта, аз се фасл иборат аст. Дар фасли аввал масоили тарихии замони зиндагии Шавкат, авзои сиёсӣ иҷтимоӣ, адабию фарҳангии Мовароуннаҳр Хуросон таҳқиқ шуда, бо таъба сарчашмаҳои адабию тарихӣ ва таҳқиқоти донишмандони ватанӣ хориҷӣ авзои замони зиндагии шоир муайян гардидааст. Дар фасли дуюм боби аввал муаллифи рисола

саъй намудааст дар асоси маълумоти сарчашмаҳои адабию торихӣ масъалаи аҳволу осор ва мақоми шоирро миёни ҳамзамонон ва пасояндагон муайян намояд. Дар фасли севум нақди мероси адабии Шавкат дар таҳқиқоти илми муосир мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст.

**Боби дуюми** диссертатсия ба вижагиҳои жанрии девони Шавкати Бухорӣ ихтисос дода шуда, аз панҷ фасл иборат аст. Дар фасли аввал қасоиди шоир мавриди пажӯҳиш қарор гирифтааст. Аз таҳқиқи муаллиф бармеояд, ки дар девони Шавкат 12 қасида мавҷуданд, ки аз онҳо 8 қасида мукамал ва 4 қасидаи муктазабанд. Дар фасли дувум нақши ғазал, фасли севум мукаттаот, фасли чаҳорум рубоӣёт ва дар фасли панҷум фардбайтҳои шоир мавриди таҳқиқ қарор гирифтаанд.

**Боби севум** “Таснифоти мавзуии ашъори Шавкат” унвон дошта, аз шаш фасл иборат аст. Фасли аввал ба мавзуи ишқ дар ғазалиёти шоир, фасли дувум ба тасаввуфу ирфон, фасли севум ба тасвири авазои замон дар ашъори шоир, фасли чаҳорум ба мавзуи ахлоқ, фасли панҷум ба тасвири табиат ва фасли шашум ба нақши устура ва ривоят дар шеъри Шавкат ихтисос дода шудааст. Дар се зерфасли фасли чаҳорум тасвири ҳолати равонии инсон, таблиғи хоксорию тавозуъ, тавсифи зиндагӣ ва васфи ҷавонӣ интиҳоби дӯст дар ашъори Шавкат ба риштаи таҳқиқ кашида шудааст.

**Боби чаҳоруми** диссертатсия “Вижагиҳои сабки шеъри Шавкат” унвон дошта, аз се фасл иборат аст. Дар фасли аввал, ки аз шаш зерфасл иборат аст, мушаххасоти сабки ҳиндӣ ва вижагиҳои сабки инфиродии Шавкати Бухорӣ мавриди таҳқиқи ҳамачониба қарор гирифтааст. Унсурҳои мутанокизнамо ё худ парадокс, ҳисомезӣ, вобастаҳои ададӣ, таркибҳои хосу бадеъ, услуби муодила ба ҳайси як сохтори махсуси наҳвӣ, эҷоди мутифҳои тоза аз масоиле ҳастанд, ки муаллифи диссертатсия дар зерфаслҳои фасли аввали боби чаҳорум мавриди пажӯҳиш қарор додааст. Дар фасли дувуми боби чаҳорум таъсирпазирии Шавкат аз шеъри пешиниён мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст. Аз баррасии муаллиф бармеояд, ки Шавкат ба шеъри шоирони бузурги адаби порсӣ чун Ҳоҷа Ҳофиз, Назирии Нишопурӣ ва Соиб бештар таваҷҷуҳ дошта, аммо таъсири шеъри Толиби Омулӣ ба ашъори ӯ муҳкамтар аст. Дар фасли севум таъсирпазирии суҳанварони пасин аз шеъри Шавкат таҳқиқ шуда, муаллифи рисола бо шӯҳиди шеърӣ собит менамояд, ки шоироне амсоли Ғании Кашмирӣ ва Шайх Ғолиб, ки яке дар Ҳинд ва дигаре дар Осиёи Сағир зиндагӣ кардаанд ва чандин тани дигар аз билоди мусалмоннишин аз ғазалиёти Шавкат мутаассир будаанд.

**Боби панҷуми** диссертатсия “Нақши воситаҳои тасвири бадеӣ дар ашъори Шавкати Бухорӣ” аз бобҳои асосии диссертатсия ба шумор рафта,

аз дах фасл таркиб ёфтааст. Муаллифи рисола дар ин боб хунари шоирии Шавкатро дар корбурди воситаҳои тасвири бадеӣ, чун тавсиф, ташбеҳ, тамсил, талмех, ихом, муболиға, тазод, истиора, таҷнис ва санъати эънотро бо далелҳои илмӣ ва шӯҳидҳои шеърӣ исбот намудааст. Унвонҷӯ аз таҳқиқи мавзӯи мазбур ба натиҷа мерасад, ки санъатҳои маънавию лафзӣ дар ашъори Шавкати Бухорӣ ҳунармандона корбаст шуда, нуфузи арзишҳои ҳунарии каломи шоирро ифода мекунанд.

Хулосаи диссертатсияи доктории Қ.Қ. Наимзода дар 25 банд пешниҳод гардида, истиноди лозим дар охири ҳар банд ба таълифоти довталаби дараҷаи илмӣ оварда шудааст. Хулоса ва тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқ фарогири нуктаҳои асосии таҳқиқшуда ва натиҷагирӣ аз бобу фаслҳои диссертатсия мебошанд.

Дар кори илмии Қ.Қ. Наимзода, ки муҳассаноти зиёдеро дорост, камбудҳое низ ба назар расид, ки ба тариқи зайл аст:

1. Нахуст, дар мавриди корбурди истилоҳи «адабиёти форс-тоҷик». Унвонҷӯ дар кори худ истилоҳи «адабиёти форс-тоҷик»-ро ба кор мебарад. Ба андеша мо, истилоҳи «адабиёти форс-тоҷик» марбут ба сиёсати даврони Шуравӣ буд, адабиёти аҳди классикиро бояд «адабиёти форсӣ-тоҷикӣ» ва адабиёти баъд аз асри XVI-ро «адабиёти форсии тоҷикӣ» номем беҳтар аст.

2. Таъини мақоми шоир дар адабиёти ин ё он халқ дар муқоиса бо шоирони бузурги ҳамон адабиёт сурат мегирад. Наимзода Қ.Қ. саъй намудааст, ашъори Шавкатро бо ғазалҳои Хоча Ҳофиз, Соибӣ Табрезӣ, Назирии Нишопурӣ ва Толибӣ Омулӣ муқоиса намояд. Агар ин муқоиса аз диди нақди суратгара, нақди формалистӣ анҷом мегирифт, масъала ба таври комил ҳал мегардид.

3. Муаллифи рисола фаслро бо унвони «Тасаввуф ва ирфон» дар ашъори шоир ихтисос дода, бар он назар аст, ки «яке аз воқеаҳои муҳим ва сарнавиштсози зиндагии Шавкати Бухорӣ ин ошноӣ бо тасаввуф ва ба сайру сулук рӯ овардани вай мебошад» (с.39), аммо таъин нашуда, ки Шавкат дар тариқат муриди кист ва ба кадом чараёни ирфонӣ тааллуқ дорад.

4. Баъзе асарҳои таҳқиқотӣ, ки доир ба созмони дохилии ғазаланд, аз назари унвонҷӯ дур мондаанд, монанди «Зехну забони Ҳофиз»-и Хуррамшохӣ ва «Адабиёти классикии форсӣ»-и Ҷон Арберри.

5. Муаллифи рисола ҳангоми таъини ороҳҳои адабии ғазалиёти Шавкати Бухорӣ аз аксари китобҳои дар масъалаи санъатҳои бадеӣ эҷодшуда истифода мебарад, ба ҷуз аз «Такмили бадеи форсӣ-тоҷикӣ»-и устод А. Сатторзода, ки ҷамъбасти ҳама рисолаҳои қадиму ҷадиди дар ин масъала иншошуда мебошад.

6. Диссертатсияи доктории Қ.Қ. Наимзода аз ҷиҳати риояи имло қобили таҳсин аст, аммо хатоҳои техникӣ, монанди афтодан ва пасу пеш омадани ҳарфҳо ҳам дар автореферат ва ҳам дар диссертатсия ба назар мерасанд.

Ин эродҳо ҷузъӣ буда, ба ҳеч вачҳ арзиши илмӣ рисоларо намекоҳанд.

Хулоса, диссертатсияи доктории Наимзода Қудратулло Каҳор дар мавзуи «Шавкати Бухорӣ ва мақоми ӯ дар адабиёти форс-тоҷик» ба талаботи бандҳои 31-35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Таҳқиқоти мазкур дар адабиётшиносии тоҷик саҳифаи тоза буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.01.00 – Адабиётшиносӣ (10.01.01 - Адабиёти тоҷик. Равобити адабӣ) мебошад.

#### Муқарриз:

доктори илми филология, профессори кафедраи  
назария ва таърихи адабиёти Донишгоҳи  
байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон  
ба номи Сотим Улугзода

Исрофилниё  
Шарифмурод Раҳимзода

«05» - феврали соли 2026.

Суроға: 734064, Ҷумҳурии Тоҷикистон,  
шаҳри Душанбе, ноҳияи Сино,  
кӯчаи Деҳи боло, 162  
Тел.: (+992) 93 36 70 999; 012961001  
E-mail: isrofilniyo@mail.ru

Имзои Ш.Р. Исрофилниёро тасдиқ мекунам:  
«Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси  
Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии  
Тоҷикистон ба номи С. Улугзода»

Юсупова Бибиҷон  
Ғаниҷоновна.

Суроға: 734019, Ҷумҳурии Тоҷикистон,  
шаҳри Душанбе, кӯчаи Ф. Муҳаммадиев, 17/6.  
Телефон: +992-37) 2325029; 2325000; факс: +992372325003.  
E-mail: rectorat/dbzkht.tj@mail.ru  
«10» феврали соли 2026.